

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดและเนื้อหา และการสื่อความหมายของเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว ระหว่างปี พ.ศ.2535-2545 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

ในจำนวนเพลงที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 74 เพลง แบ่งออกเป็น

เพลงที่กล่าวถึงแม่	จำนวน	27	เพลง
เพลงที่กล่าวถึงพ่อ	จำนวน	24	เพลง
เพลงที่กล่าวถึงพ่อและแม่	จำนวน	10	เพลง
เพลงที่กล่าวถึงบ้าน	จำนวน	8	เพลง
เพลงที่กล่าวถึงพี่และน้อง	จำนวน	5	เพลง
	รวม	74	เพลง

เพลงไทยสากลเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัวจึงมีเนื้อหาที่กล่าวถึงแม่มากที่สุดและกล่าวถึงพี่น้องน้อยที่สุด

การวิเคราะห์แนวคิดและเนื้อหาของเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว

สามารถแบ่งแนวคิดของเพลงตามหน้าที่ของครอบครัวได้ ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	แนวคิด	จำนวนเพลง
1.	หน้าที่ในการให้ความรัก	23
2.	หน้าที่ในการปลูกฝังคุณธรรม	16
3.	หน้าที่ด้านเศรษฐกิจ	14
4.	หน้าที่ในการให้การศึกษา	7
5.	การกล่าวถึงบ้าน	7
6.	หน้าที่ในการปกป้องสวัสดิภาพ	5
7.	หน้าที่ทางชีววิทยา	5

ลำดับที่	แนวคิด	จำนวนเพลง
8.	หน้าที่ในการสหนาการ	4
9.	อื่น ๆ	9

โดยมีข้อสังเกตที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. เพลงเพื่อพัฒนาครอบครัวมีแนวคิดเรื่องหน้าที่ของครอบครัวในการให้ความรักมากที่สุด เพราะความรักเป็นสิ่งช่วยสร้างความผูกพันระหว่างพ่อและแม่ พ่อแม่และลูก พี่และน้อง ซึ่งเป็นความรักความผูกพันกันทางสายเลือด (Blood Relation) แบ่งออกเป็น 3 แนวคิด คือ
 - 1.1 การเลี้ยงดูพ่อแม่
 - 1.2 การเป็นที่ปรึกษาของลูก
 - 1.3 ความอบอุ่น
2. แนวคิดเรื่องหน้าที่ในการปลูกฝังคุณธรรมมีการกล่าวถึงในอันดับรองลงมา โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้
 - 2.1 การเจริญรอยตามพ่อแม่
 - 2.2 การปลูกฝังให้ทำความดี
3. เพลงที่กล่าวถึงหน้าที่ด้านเศรษฐกิจกล่าวถึงบทบาทของพ่อมากกว่า เนื่องจากพ่ามีหน้าที่ให้การคำนวณเกี่ยวหนี้เศรษฐกิจของครอบครัว โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ
 - 3.1 การจากครอบครัวไปทำงานในต่างถิ่นของพ่อ
 - 3.2 พ่อ – แม่ทำงานหนัก
 เพลงในกลุ่มนี้เป็นเพลงเพื่อชีวิตมากกว่าเพลงสตริง
4. เพลงที่กล่าวถึงหน้าที่ในการให้การศึกษา มีเนื้อหา กล่าวถึง
 - 4.1 พ่อแม่ผิดหวังในเรื่องการศึกษาของลูก

4.2 เมื่อจบการศึกษาแล้วให้กลับบ้าน

และเพลงในกลุ่มนี้ก็เป็นเพลงเพื่อชีวิตมากกว่าเพลงสตริง

5. การกล่าวถึงบ้าน

5.1 การระลึกถึงบ้าน

5.2 ความสุขความอบอุ่นของบ้าน

6. เพลงที่นำเสนอแนวคิดด้านการสันตนาการมีการกล่าวถึงน้อยที่สุด และส่วนใหญ่เป็นเพลงที่กล่าวถึงพ่อ

7. แนวคิดอื่นๆ มีการกล่าวถึง

1.1 อยากขอบคุณ อยากทดแทนบุญคุณพ่อแม่

1.2 คิดถึงพ่อแม่

1.3 อยากให้พ่อแม่ชื่นชม อยากให้ภูมิใจ

การวิเคราะห์การสื่อความหมาย

ตารางแสดงการวิเคราะห์การใช้โวหารภาพพจน์
ในเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว

ลำดับที่	การสื่อความหมาย	จำนวนครั้งที่ปรากฏ
1.	อุปมาอุปไมย	46
2.	อุปลักษณะ	30
3.	อธิพจน์	16
4.	ปฏิพจน์	10
5.	บุคคลาธิษฐาน	4

ลำดับที่	การสื่อความหมาย	จำนวนครั้งที่ปรากฏ
6.	ศัพท์พจน์	2
7.	ประชดประชัน	2

โดยมีข้อสังเกตที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

1. เพลงมีการสื่อความหมายโดยใช้โวหารอุปมาอุปไมยมากที่สุดและใช้โวหารประชดประชันน้อยที่สุด
2. เพลงมีลีลาการใช้ภาษาแบบเรียบธรรมดาหรือลีลาเรียบง่ายมากที่สุด และปรากฏการใช้ภาษาปากและภาษาถิ่นในการสื่อความหมาย
3. การใช้รสคำในการสื่อความหมายมักเป็นการใช้คำซ้อน และคำที่มีเสียงคู่

อภิปรายผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น แนวคิดด้านหน้าที่ของครอบครัว และแนวคิดในการสื่อความหมาย ของเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว

1. แนวคิดด้านหน้าที่ของครอบครัว

1.1 หน้าที่ของครอบครัวในการให้ความรัก

จากผลการวิจัยพบว่า เพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว มีการนำเสนอแนวคิดด้านหน้าที่ในการให้ความรักมากที่สุดสะท้อนให้เห็นว่าความรักเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อสถาบันครอบครัว เริ่มตั้งแต่การเริ่มสร้างครอบครัวโดยชายหญิงรักกันและพัฒนาไปสู่การแต่งงาน นักจิตวิทยาครอบครัวกล่าวว่า “ความรักคืออารมณ์ชนิดหนึ่งที่เกิดจากสิ่งเร้า และมันหายไปได้เหมือนอารมณ์โกรธ เศร้า หรือดีใจ ถ้าสิ่งเร้านั้นหายไป และอาจเกิดขึ้นใหม่ได้ ถ้ามีสิ่งเร้าที่ถูกใจ ความรักเกิดจากจุดศูนย์กลางที่ตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่บุคคลอื่น เช่น พ่อ แม่ หรือเพื่อน รักของพ่อแม่กับลูกมักเป็นนิรันดร์ เพราะความเป็นพ่อแม่ลูกนั้นสืบต่อด้วยสายเลือด (Blood relation) เป็นความสัมพันธ์ที่แน่นอนตายตัว แต่ความรักระหว่างคู่รัก หรือสามี ภรรยา นั้นไม่ตายตัว ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าต่างๆ เช่น ภรรยาอ้วนขึ้น แก่ลง สามีผมร่วง พุงยื่น ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ความรักเปลี่ยนแปลงไป”

(พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2545 : 47-48) ดังนั้น ความรักระหว่างพ่อแม่จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อสถาบันครอบครัว โดยจะต้องพัฒนาความรักที่เกิดจากสิ่งเร้าต่างๆ ให้เป็นความรัก ความผูกพัน และความประทับใจอื่นๆ เพื่อให้ความรักนั้นมั่นคง ถาวร หากพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงความรักซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม การแสดงออกเหล่านั้นจะเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกเช่นเดียวกัน

ถึงแม้ว่าความรักระหว่างพ่อ แม่ ลูก จะเป็นความรักที่เป็นนิรันดร แต่หากขาดซึ่งการแสดงออกถึงความรักซึ่งกันและกัน ก็ไม่สามารถพัฒนาความรักของสมาชิกในครอบครัวได้ เช่น ลูกอยู่เสมอกว่าพ่อแม่รัก แต่หากพ่อแม่ไม่เคยแสดงถึงความรัก เช่น ไม่โอบกอด ไม่ชื่นชมเมื่อทำความดี หรือไม่แสดงความเห็นอกเห็นใจในยามที่ลูกท้อแท้ อาจทำให้ลูกขาดความมั่นใจในความรักของพ่อแม่ได้ ในทางกลับกัน หากพ่อแม่โอบกอดแสดงความรัก ชื่นชมในความสำเร็จ ให้กำลังใจในยามท้อแท้ การแสดงออกเหล่านี้ทำให้ลูกมีความรู้สึกมั่นใจในรักของพ่อแม่ ส่งผลให้ลูกมีความมั่นใจในตัวเอง มั่นใจในความคิด และการตัดสินใจของตนเอง

ในขณะเดียวกันนั้นลูกเองก็ต้องมีการแสดงความรักต่อพ่อแม่ โดยเฉพาะพ่อแม่ที่แก่ชราแล้ว ย่อมต้องการความรักความเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ เช่น หมั่นคอยไปเยี่ยมเยียน ใต้ถามสารทุกข์สุขดิบ พาไปเที่ยวหรือไปพักผ่อน

ความรักจึงถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญของครอบครัว พ่อแม่รักกัน พ่อแม่รักลูก ลูกรักพ่อแม่ และหากครอบครัวใดเป็นครอบครัวขยายที่มีการอาศัยอยู่ร่วมกันของ ปู่ ย่า ตา ยาย ก็จะมีความรักความผูกพันไปยังผู้สูงอายุเหล่านี้ด้วย และเมื่อสมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันด้วยความรัก เมื่อก้าวไปสู่สังคมก็พร้อมที่จะแผ่แผ่ความรักเหล่านั้นไปสู่บุคคลอื่น ดังนั้นการจะสร้างให้สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่เข้มแข็งในการเพาะปมสมาชิกที่ดีของสังคม จึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาความรักความผูกพันของสมาชิกในครอบครัว หากครอบครัวเข้มแข็ง สมาชิกในครอบครัวเป็นสมาชิกที่มีสุขภาพจิตที่ดี ได้รับความรักจากครอบครัวอย่างเต็มที่ พ่อแม่ไม่จำเป็นต้องไปหาความสุขนอกบ้านโดยการไปเที่ยวเตร่ แม่ไม่ต้องเครียดกับการเลี้ยงดูลูก หรือไม่จำเป็นต้องไปทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกบ้าน เช่น ไปงานสังคม ลูกไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาต่างๆ ในสังคมก็จะลดลงตามมาด้วย

ดังนั้นการพัฒนาสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาความรักความอบอุ่นภายในครอบครัว

1.2 หน้าที่ของครอบครัวด้านเศรษฐกิจ

จากการวิจัยพบว่าเพลงไทยสากลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัว นำเสนอแนวคิดและเนื้อหาทางด้านหน้าที่ของครอบครัวด้านเศรษฐกิจ ร่องลงมาจากหน้าที่ในการให้ความรักและหน้าที่ในการปลูกฝังคุณธรรม โดยเนื้อหาของเพลงจะกล่าวถึงบทบาทของพ่อและแม่ในการทำงานหารายได้เลี้ยงครอบครัว แต่เพลงจะกล่าวถึงบทบาทของพ่อมากกว่าแม่ นอกจากนี้เนื้อหาของเพลงยังกล่าวถึงพ่อที่ต้องจากบ้านเกิดเมืองนอนมาประกอบอาชีพขายแรงงาน เป็นกรรมกรในกรุงเทพฯ เพื่อหารายได้ไปเลี้ยงครอบครัวในต่างจังหวัด

จะเห็นได้ว่าเพลงนอกจากจะนำเสนอเนื้อหาในด้านหน้าที่ทางเศรษฐกิจแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความเป็นอยู่ของคนไทยในปัจจุบันด้วย เนื้อหาของเพลงที่ปรากฏออกมาดังที่กล่าวไปนั้น มีสาเหตุเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม รายได้หลักของประเทศมาจากการขายข้าวและผลิตผลทางการเกษตร ในอดีตนั้น ประชากรในชนบทมีรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร และนำผลผลิตมาขายในกรุงเทพฯ แต่ด้วยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไป ฝนไม่ตกตามฤดูกาล เกิดภาวะแห้งแล้ง ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้ เนื่องจากขาดน้ำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการทำการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ แต่ขณะเดียวกัน ในบางพื้นที่กลับประสบปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ทางการเกษตร

จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกษตรกรในภูมิภาคต่างๆขาดรายได้ บางคนต้องนำฝิ่นนาไปจำนำจำนอง จึงพากันอพยพจากต่างจังหวัดมาทำงานเป็นกรรมกรขายแรงงานในกรุงเทพฯ เพื่อหารายได้ส่งไปเลี้ยงครอบครัวในต่างจังหวัด หากครอบครัวไหนพ่อเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ทั้งแม่และลูกให้อยู่ที่ต่างจังหวัด ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ครอบครัวขาดความอบอุ่น ภรรยาและลูกรอคอยการกลับมาด้วยความหวัง ภรรยาขาดที่ปรึกษาในการเลี้ยงดูครอบครัว เลี้ยงดูลูก ลูกขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อ ครอบครัวเกิดความแตกแยก หรือครอบครัวที่ทั้งสามีและภรรยาอพยพหนีความแร้นแค้นเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ โดยเฉพาะการเข้ามาเป็นกรรมกรรับเหมาก่อสร้าง เมื่อมีลูกลูกก็จะเติบโตในแคมป์คนงานก่อสร้าง ย้ายที่ทำงานไปเรื่อยๆตามแต่ผู้รับเหมา เด็กไม่ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการย้ายที่อยู่บ่อยๆ ลูกๆถูกปล่อยปละละเลยเนื่องจากพ่อแม่ต้องทำงานหนัก กลายเป็นปัญหาเด็กและเยาวชนเกิดขึ้นตามมา

เนื่องจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ประเทศไทยประสบปัญหาสินค้าราคาแพงขึ้น น้ำมันขึ้นราคา บทบาทของแม่จึงเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากแม่ที่เป็นแม่บ้านคอยดูแลบ้าน ดูแลลูกเพียงอย่างเดียวนั้น กลายเป็นผู้หญิงต้องออกมาทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเหมือนกับผู้ชาย จะนั่งรอรายได้ของผู้ชายเพียงอย่างเดียวไม่พอ โดยเฉพาะครอบครัวที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯซึ่งมีค่าครองชีพสูง ไม่ว่าจะเป็นค่าผ่อนบ้าน ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำมันรถ ค่าเดินทาง ค่าสาธารณูปโภค อีกทั้งปัจจุบันยังมีค่าบริการของโทรศัพท์มือถือ ซึ่งกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตในเมืองหลวงนั้น ทำให้ต้องอาศัยรายได้จากการทำงานของแม่มาเลี้ยงครอบครัวด้วย บางครอบครัวต้องหารายได้เสริมหลังเลิกจากงานประจำ ทำให้พ่อแม่มีเวลาให้กับลูกน้อยลง กลายเป็นปัญหาหาเสพติดและปัญหาอื่นๆตามมา

ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจข้างต้นทำให้เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัวจึงต้องกล่าวถึงหน้าที่ด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ดังนั้นการจะแก้ปัญหาครอบครัวได้นั้นคงจะต้องเริ่มต้นจากการแก้ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนก่อนเป็นหลัก

1.3 หน้าที่ในการปลูกฝังคุณธรรมโดยการยึดพ่อเป็นต้นแบบ

เพลงไทยสากลที่นำเสนอแนวคิดและเนื้อหาในการปลูกฝังคุณธรรมนั้น ส่วนใหญ่กล่าวถึงพ่อในฐานะการเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ลูก ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของพ่อบ้านที่มีต่อครอบครัว (คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2539: 2519) ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่าง ทฤษฎีแม่แบบ (Modeling Theory) ของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura, 1977) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีแม่แบบไว้ดังนี้คือ มนุษย์เรียนรู้พฤติกรรมใหม่ๆ จากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นๆ หรือพฤติกรรมของบุคคลที่ปรากฏในสื่อมวลชน ทั้งนี้ แม่แบบในเชิงบวกที่แสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของสังคมมีแนวโน้มที่จะทำให้ผู้รับสารเรียนรู้พฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนาของสังคม ในขณะที่เดียวกันแม่แบบในเชิงลบที่มีพฤติกรรมตรงกันข้ามกับแม่แบบในเชิงบวกก็มีส่วนส่งเสริมให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ต้องการของสังคม

โดยเฉพาะลูกชายมักจะเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆจากพ่อ เช่น หากลูกชายเห็นพ่อสูบบุหรี่ลูกก็มีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่ หรือถ้าหากลูกชายได้เห็นแบบอย่างของการเสียสละของพ่อ การแสดงความเป็นสุภาพบุรุษของพ่อต่อแม่ ลูกชายก็จะเกิดการเรียนรู้และรู้จักเสียสละให้ตนเอง และจะทำตนเป็นสุภาพบุรุษกับสุภาพสตรีทุกคน และพ่อก็จะเป็นคนถ่ายทอดและปลูกฝังค่านิยม “ความเป็น

ลูกผู้ชาย” และ “ศักดิ์ศรีลูกผู้ชายให้กับลูก” เช่น ลูกผู้ชายต้องไม่ร้องไห้ ลูกผู้ชายต้องอดทน ลูกผู้ชายต้องบวชให้พ่อแม่

การทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญมากของทั้งพ่อและแม่เพราะตลอดเวลาตั้งแต่เด็กจนโต ลูกจะเกิดการเรียนรู้จากพฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงออกมา

2. แนวคิดด้านการสื่อความหมาย

จากผลการวิจัยพบว่าเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว มีการสื่อความหมายโดยใช้อุปมาอุปไมย เนื่องจากการสื่อความหมายโดยอุปมาอุปไมยเป็นการสื่อความหมายที่เป็นการเปรียบเทียบที่เห็นภาพชัดเจนมากที่สุด เพราะเป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งเป็นการใช้คำน้อยที่ให้ความหมายมาก เพราะเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัวนั้นต้องการการสื่อความหมายที่ลึกซึ้ง กินใจ สามารถถ่ายทอดเรื่องราวความรักความผูกพันของสมาชิกในครอบครัวได้มาก อีกทั้งโดยธรรมชาติของการใช้ภาษาของคนไทยนั้น มักใช้คำพูดในการเปรียบเปรย และเปรียบเทียบ เพื่อให้สื่อสารได้เข้าใจง่ายขึ้น ดังจะเห็นได้จาก ในภาษาไทยมีการใช้สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ในการสื่อสารเป็นจำนวนมาก

นอกจากนั้นเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว มีการใช้โวหารประชดประชันน้อยที่สุด เนื่องจากเพลงที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวเป็นเพลงที่กล่าวถึงความรัก ความผูกพัน แตกต่างจากเพลงที่กล่าวถึงความรักของหนุ่มสาวซึ่งมีการใช้โวหารประชดประชันมากกว่า

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน สถาบันครอบครัวมีความสำคัญมากที่สุดต่อชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงสถาบันนี้ไปได้ เป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดผูกพันกับมนุษย์ยาวนานหรืออาจกล่าวได้ว่าตลอดชีวิตก็ได้ อดีตสถาบันนี้ทำหน้าที่ต่างๆมากมาย ตั้งแต่การผลิตสมาชิกใหม่ให้แก่สังคม อบรมขัดเกลาสมาชิก เลี้ยงดูสมาชิกให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคม ตลอดจนสอนสิ่งต่างๆหรือถ่ายทอดวัฒนธรรมที่สังคมพึงปรารถนา สถาบันครอบครัวในอดีตนั้นดูเหมือนว่าสมาชิกภายในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ลูก ตลอดจนเครือญาติค่อนข้างที่จะมีความรักความผูกพันกันอย่างเหนียวแน่น มีเวลาให้แก่กันมาก มีเวลาอบรมสั่งสอน มีเวลาใกล้ชิดผูกพันค่อนข้างมากอยู่ทีเดียว แต่ในสังคมปัจจุบันนี้เราคงต้องยอมรับว่าสถานการณ์และบทบาทของสถาบันครอบครัวได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากมาย เช่น การมีเวลาให้แก่กัน โดยเฉพาะสังคมเมืองเพราะทุกคนต้องแข่งขันกับเวลา เข้าขึ้นมาพอกีรีบไปทำงาน แม่ก็รีบไปทำงาน ลูกก็รีบ

ไปโรงเรียน ตอนเย็นทุกคนก็ไม่ค่อยมีเวลาที่จะพบปะกัน รับประทานอาหารร่วมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภารกิจของแต่ละคนเป็นสำคัญ ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาดูแลขัดเกลาลูกๆมากนัก เด็กบางคนจึงขาดความรักความอบอุ่นมากขึ้น บางคนถึงกับสร้างปัญหาให้กับสังคม เช่น ก่ออาชญากรรม ดิตยาเสพยาเสพติด หนีโรงเรียนไปเที่ยวตามศูนย์การค้า

ครอบครัวไทยส่วนใหญ่ขณะนี้กำลังมีแนวโน้มทางการบริโภคและวัตถุนิยมสูงขึ้นเรื่อยๆซึ่งสร้างค่านิยมที่ฟุ่มเฟือยและวัตถุนิยมให้แก่เด็กรุ่นใหม่” ดังคำกล่าวของ สุเทพ ถวัลย์วิวัฒน์กุล ว่า” สำหรับคนแต่งเพลง เรามีความมุ่งมั่นและปรารถนาอย่างยิ่งว่าจะสร้างความอบอุ่นความรัก ความเข้าใจกันของ พ่อ แม่ ลูก และญาติผู้ใหญ่ที่อยู่ร่วมกัน ถึงอย่างไรก็ตามมันต้องขึ้นอยู่กับสังคมอยู่ดี สิ่งแวดล้อมมันไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร สังคมพัฒนาไปถึงจุดของการบริโภคนิยม ในเมื่อสังคมเป็นอย่างนี้ เพลงจึงไม่สามารถสู้กับกระแสอย่างนี้ได้”

และในการจะพัฒนาเด็กไทยในยุคโลกาภิวัตน์ให้เป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีความสุขได้นั้น มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ ครอบครัว โรงเรียน สังคม และสื่อมวลชน (นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์,2543)

“องค์ประกอบแรกที่จะพัฒนาเด็ก คือ “ครอบครัว” ครอบครัวที่จะสามารถพัฒนาเด็กไทยได้ดีนั้นควรจะเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มีศีลธรรม และมีความรู้ในการพัฒนาเด็ก แต่สภาพปัจจุบันนี้ครอบครัวไทยส่วนหนึ่งเป็นครอบครัวที่อพยพจากชนบทเข้าเมือง ความอบอุ่นจากญาติพี่น้องในลักษณะครอบครัวขยายจึงขาดไป นอกจากนี้บิดาส่วนใหญ่เป็นรูปแบบที่ไม่ดี เช่น ละทิ้งครอบครัวให้มารดารับผิดชอบดูแลลูกแต่ผู้เดียว หรือบางทีก็ทำร้ายทุบตีภรรยาต่อหน้าลูก และใช้ลูกออกไปซื้อเหล้า บุหรี่ โดยดื่มและสูบให้ลูกเห็น

งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์แนวคิดและเนื้อหาเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว”จึงเป็นการศึกษาแนวคิดและเนื้อหาของเพลงเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาเนื้อหาของเพลงไทยสากลเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถาบันครอบครัว พร้อมทั้งนำเพลงไทยสากลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัวไปใช้ในการพัฒนาสถาบันครอบครัวโดยกระบวนการต่างๆของสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาต่อเรื่องในประเด็น "บทบาทเพลงไทยสากลเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว" เพื่อศึกษาว่าในความเป็นจริงแล้ว เพลงประเภทนี้นั้นได้ทำหน้าที่ในการพัฒนาสถาบันครอบครัวมากน้อยเพียงใด
2. ควรมีการศึกษาเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว เพราะเพลงลูกทุ่งก็เป็นเพลงที่มีเนื้อหากล่าวถึงการจากบ้านจากครอบครัว และบรรยายชีวิตชาวชนบท พร้อมทั้งมีการใช้ภาษาในการสื่อความหมายที่น่าสนใจ